

ΤΟ ΑΝΕΛΗΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΟΥ-ΠΟΘΟΥ

«Τίποτα δεν γνωρίζουμε από αυτό που είμαστε». Ολοι μας ζούμε το προσωπικό μας παραμύθι, ο καθένας με τα φανταστικά υλικά που διαθέτει, όμως το παραμύθι που γράφει η ζωή είναι διαφορετικό και ανελέητο. Το παιδί δεν ξεκινά για παραμύθι αν στον σάκο του δεν υπάρχουν το Καλό και η Δικαιοσύνη και ο ενήλικος που μιμείται την ευφυΐα του παιδιού προσπαθεί να κάνει το ίδιο.

Είμαστε μια ανάσα πριν από το αιφνίδιο

Κι εγώ τον τελευταίο καιρό παγιδεύτηκα σ' ένα τέτοιο ανελέητο παραμύθι. Και ακόμα δεν ξέρω πώς και γιατί το παραμύθι της ζωής επαναλαμβάνεται στον καθένα παραλλαγμένο, ίσως όμως το ίδιο ανελέητο. Κι όταν ο Στρίντμπεργκ λέει «είμαστε μια ανάσα πριν από το αιφνίδιο», εμείς το ζούμε το αιφνίδιο. Και να πώς το έζησα εγώ.

Ο πιο άγριος φόβος

Πρωί και βγαίνω από τη θάλασσα με τη δροσιά στο σώμα. Τίποτα δεν προμηνύει το κακό, αναπάντεχο μέσα σε μια όμορφη γαλήνια μέρα. Ένα βήμα πριν βγω, απλώνω το χέρι να κρατήσω τη φίλη μου για να μη γλιστρήσουμε. Σε μια κίνηση στροφής του χεριού πέντε με δέκα πόντους. Ξαφνικά ακούγονται κρότοι περίεργοι σε όλη την έκταση της παραλίας, κρρακ-κρρακ, σαν να κομμάτιαζαν με σφυρί ένα αντικείμενο. Πανικόβλητη συνειδητοποιώ πως αυτό που κομματιαζόταν ήταν το κόκκαλο του δεξιού μου βραχίονα. Ο τρόμος που ένιωσα ήταν ο μεγαλύτερος της ζωής μου και γονατίζω εκεί που βρισκόμουν στην άκρη της θάλασσας. Τότε στα πόδια μου πέφτει το χέρι μου, τελείως νεκρό σαν αποκομμένο από το σώμα. Και τρελαίνομαι από τον πιο άγριο τρόπο. Η φίλη μου φωνάζει «βοήθεια, ένα ασθενοφόρο» και σε λίγα λεπτά βρίσκομαι στο Νοσοκομείο Λήμνου.

Τελικά τι σημαίνει η «κακιά στιγμή»

Προσπαθώ να εισχωρήσω σε άβαστες περιοχές της σκέψης να βρω μια απάντηση και λέω: μήπως είναι αυτό το εκχύλισμα μιας μύχιας κακίας που υπάρχει αδέσποτο στον σύμπαντα κόσμο, ρινίσματα από μύχιας κατάρτες ανθρώπων που αδικήθηκαν, ίσως, από ξεσηκωμό των αρνητικών δυνάμεων, από νοσηρό μίσος, από φθόνο, από βάσκανο («βάσκανος ώλεσεν» έγραψε ο αρχαίος πολίτης στον τάφο του δεκαπεντάχρονου γιου του, όπως διασώζεται στο βιβλίο «Επιτάφιος λόγος» του Denis Rocques που μετέφρασε ο Παντελής Μπουκάλας), τέλος, από Υβρι. Εκεί βρέθηκα, σκεφτόμουν, στον κύκλο του Κακού που δεν έχει εκριζωθεί από τον πολιτισμένο άνθρωπο.

Έναν μήνα μετά το χειρουργείο

Σήμερα βρίσκομαι στο Γηροκομείο του Πειραιά, μια και δεν κατάφερα να έχω προσωπική περίθαλψη. Όταν είδα τα πρόσωπα γύρω μου σκελετωμένα, βασανισμένα από την προσωπική τους διαδρομή, ένιωσα κάτι

σαν αγαλλίαση. Αυτά τα πρόσωπα μου είναι οικεία, σκέφτηκα, έχω γράψει γι' αυτά στα βιβλία μου, τα έχω συμπονέσει, τα έχω αγαπήσει και η σκέψη μου στο πιο σχετικό μυθιστόρημα «Υγρό Φεγγαρόφωτο», που αναφέρεται στους άστεγους και τους κατατρεγμένους. Και στη σκέψη μου ήρθε μια φράση του ήρωά μου από το μυθιστόρημα αυτό, ενός σύγχρονου νεαρού Προμηθέα.

Το αδιάφορο και αλαζονικό γίνεσθαι

Στην πρώτη του εργασία είχε γράψει: «Αυτή η αιώνια κίνηση των πάντων σε ένα αδιάφορο και κυριαρχικό γίνεσθαι είναι τρομακτική και μεγαλειώδης. Ίσως υπάρχει εκεί μια μεταφυσική δικαιοσύνη. Αυτό το αλαζονικό γίνεσθαι είναι και μια πορεία προς την εξάνιση, είναι ο πόνος της εξάνισης που βιώνει κάθε πλάσμα υποταγμένο στον νόμο της φθοράς». Η σκέψη μου μαγνητικά εστιασμένη στη λέξη «εξάνιση», πορεία προς την εξάνιση. Και εκείνη την έωλη στιγμή αναρωτήθηκα μήπως η ανθρώπινη ύπαρξη στο τελικό γέρας του βίου της πρέπει να πληρώσει το αλαζονικό γίνεσθαι του είναι της με αυτή τη μορφή εξάνισης που είναι ο πόνος. Σηκώνω τα μάτια και κοιτάζω ξανά τα πρόσωπα γύρω μου και μου φαίνονται τόσο καθαρά. Καθαρμένα. Κεκαθαρμένα. Και η σκέψη μου πάει στον στίχο του Ελύτη: «Καθαρός είμαι απ' άκρη σ' άκρη και στα χέρια του θανάτου άχρηστο σκεύος». Και πάει ακόμα πιο πέρα, στον ορφικό στίχο: «Έρχομαι εκ καθαρών καθαρά». Και εδώ βγαίνει μια διαφορετική σκέψη: μήπως η ίδια η Ζωή δεν είναι μια αφηρημένη έννοια, αλλά μια υπαρκτή και πέρα για πέρα πραγματική οντότητα στις διαστάσεις του δικού της χωροχρόνου. Και το ερώτημα βγαίνει από μόνο του: Μήπως ο άνθρωπος έρχεται καθαρός από εκεί που έρχεται και πρέπει να επιστρέψει καθαρός; Μπορεί και το δικό μου πρόσωπο ύστερα

από την τελευταία ανελέητη περιπέτεια να είναι έτοιμο, σκέφτομαι, και ευθύς το μυαλό μου πάει στον περιπλανώμενο άστεγο που στο μυθιστόρημα τον ονόμασα ο «Οθων του Περιπλανώμενου Χάους».

Τον είχα γνωρίσει προσωπικά τον άστεγο αυτόν τότε που έγραφα το μυθιστόρημα και με βασάνιζε η κοινωνική αναληθσία, να βρέχει, να χιονίζει και οι άστεγοι να περιφέρονται χωρίς μια ελάχιστη κρατική βοήθεια. Ήταν πολύ μετά που γεννήθηκε μια κρατική συμπόνια γι' αυτούς τους πονεμένους και απόβλητους συνανθρώπους μας. Τότε πήγαινα και τους έβρισκα στα στέκια τους. Με ενδιέφερε να μάθω πώς ζούσαν, πώς περνούσαν τις παγωμένες νύχτες. Με τον συγκεκριμένο άστεγο συζήτησα πολλές φορές και έμεινα έκπληκτη όταν μια μέρα από τις τσέπες του έβγαλε σχισμένες σελίδες από Σπινόζα και Κίρκεγκορ: (Οποιοσ έζησε την αγωνία δεν μπορεί να τρομοκρατηθεί από το πεπρωμένο του).

Ουτοπική παρηγοριά

Εκείνο που συναίσθηματικά με απασχολούσε ήταν μήπως ο νεαρός Προμηθέας του βιβλίου μου φιλοξενήθηκε σε τούτο εδώ το ίδρυμα που βρίσκομαι. Μήπως πέρασε από δω άστεγος και τον περιέθαλψαν έστω και για μια νύχτα στις ζεστές φωλιές στοργής που διαθέτει. Η σκέψη

αυτή, όσο ουτοπική κι αν ήταν, με παρηγορούσε κι όταν ζήτησα το ιστορικό του ιδρύματος, είδα πως κάποιες δεκαετίες περιέθαλψαν αστέγους και η παρηγοριά που ένιωσα έγινε πιο υπαρκτή.

Αξιος ο πρώτος ιδρύσας και οι επόμενοι

ΑΞΙΟΣ είναι ο πρώτος ιδρύσας το καλλιμάραρο αυτό μέγαρο Βασίλειος Αθανασίου, πρωθιερέυς, που διετέλεσε ιερομόναχος στο Άγιον Όρος. Το έχτισε το 1891 με δαπάνες του για να περιθάλψει τους φτωχούς και ανήμπορους συνανθρώπους του. Αξιοί και όλοι οι επόμενοι που το διοικούν, το χρηματοδοτούν, το φροντίζουν ώστε να συντηρεί και να περιθάλπει πάνω από 150 ανθρώπους στα όρια της ακροτελεύτιας διαδρομής του ανθρώπινου βίου. Τόσο με εντυπωσίασε αυτή η κοινωνική προσφορά στους βαθιά πονεμένους και τραυματισμένους ανθρώπους που θέλησα να γράψω την εμπειρία μου, όταν η επίσημη ζωή του τόπου δεν μας έχει δώσει δείγματα παρόμοιας φιλάνθρωπης συμπεριφοράς. Και κάτι όμορφο και πρωτότυπο: τα βράδια, εκεί που κάθεσαι στο δωμάτιό σου, αιφνίδια μπαίνει από όλα τα σημεία η συγχορδία της καμπάνας του ναού της Παναγίας της Ευαγγελιστρίας, μια τόσο ενεργητική και μαζί ευχάριστη συγχορδία, σαν να θέλει να σου πει μη σκέφτεσαι μόνο τα γήινα, υπάρχει και το ουρανικό φως, οι ουρανικές ψυχές που συμπονούν τον συνάνθρωπο. Με αυτό το ουρανικό φως τελειώνω Το ανελέητο παραμύθι.

ΥΓ.: Το κείμενο αυτό υπαγορεύθηκε – λόγω μετεγχειρητικής ακινησίας του δεξιού χεριού της συγγραφέως – στη φιλόλογο της Λήμνου Δέσποινα Παπαδοπούλου.

Η κυρία Μαρία Λαμπαδαρίδου-Πόθου είναι ποιήτρια, πεζογράφος και θεατρική συγγραφέας.

Ακόμα δεν ξέρω πώς και γιατί το παραμύθι της ζωής επαναλαμβάνεται στον καθένα παραλλαγμένο, ίσως όμως το ίδιο ανελέητο

Μήπως η ίδια η Ζωή δεν είναι μια αφηρημένη έννοια, αλλά μια υπαρκτή και πέρα για πέρα πραγματική οντότητα στις διαστάσεις του δικού της χωροχρόνου;